

aaret, skete der en meget stor Nedgang, idet Tallet da var 538, i 1915 var det 419, men nu i Aar er der Opgang, idet der er optaget 30 Elever mere paa Seminarierne end i Fjor. Disse Tal viser, at Indkaldelserne til Sikringsstyrken har haft nogen Indflydelse paa Nedgangen, idet det særligt er i Krigsaarene, at Nedgangen har været stor, men det viser tillige efter min Mening, at Overproduktionen var blevet saa stor, at det var rimeligt, at Tilgangen til Seminarierne formindskedes. Efter de Oplysninger, jeg har indhentet fra Ministeriets Embedsmænd, skulde der for at bestride Efterspørgselen efter Lærere ved Folkeskolen helst være en aarlig Tilgang til Seminarierne af 400—500 Elever. Man vil altsaa se, at Tallet paa optagne Elever efter Lønningsloven af 1908 faktisk var langt større, end der var Brug for. Vi er ganske vist nu noget nede under, hvad der behøves, men ved den Opgang, der er i Aar, er vi omtrent oppe paa det Tal, der er Brug for.

De nævnte Tal viser tillige, at Nedgangen begyndte allerede før den store Kamp og den store Debat om § 8, jeg tror derfor ikke, at § 8 særlig har været Skyld i Nedgangen, og i Aar, hvor Striden om § 8 vel er saa stærk som nogen Sinde, er der endda en lille Opgang. Jeg vil ikke benægte, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har Ret i, at § 8 har haft sin Virkning. Det er sikkert rigtigt, naar det ærede Medlem siger, at der er Lærere, som nægter at forberede Elever til Seminarierne paa Grund af § 8, men at § 8 skulde være Hovedgrunden til den ringe Tilgang til Seminarierne, tror jeg ikke. Hovedgrunden ligger, tror jeg, i de utilstrækkelige Lønninger, der gives for Tiden, men selvfølgelig kan man ikke under de nuværende Forhold foretage nogen Forandring heri. Revisionen af Lærernes Lønningslov maa vente til de store Lønningslove for Statens øvrige Tjenestemænd bliver revideret.

Det ærede Medlem fra Holbæk (Nøhr), som ogsaa omtalte disse Ting, berørte i den første Del af sin Tale Spørgsmaalet om en forbedret Specialuddannelse ved Seminarierne. Saa vidt jeg fulgte hans Tale — jeg har ikke læst den senere —, gik den ud paa en Henstilling til Undervisningsministeren om at forbedre Specialuddannelsen paa Seminarierne i Sprog, Matematik og andre Fag. Det ærede Medlem mente, at dette vilde naas, hvis man kunde faa et Aars Seminarieuddannelse til.

Jeg er nu ikke saa vis paa, at det kan naas ved at forandre den nuværende treaarige Uddannelse til en fireaarig Uddannelse. Naar ogsaa jeg kunde være stemt for at indføre en fireaarig Uddannelse, er det nærmest af Hensyn til, at man saa maaske kunde undlade den nuværende Optagelsesprøve, som jeg ikke er sikker paa gør fuldstændig Fyldest. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at en Specialuddannelse vilde være ønskelig. Der findes indenfor vort Fagskolevæsen saadanne Embeder og Stillinger, i hvilke det virkeligt vilde være ønskeligt, at vi havde Folk, der havde en noget mere udvidet Uddannelse end den almindelige Læreruddannelse, som Seminarierne giver. Men jeg vilde dog snarere være tilbøjelig til at gaa med til at indrette et — hvad skal jeg kalde det? — Fortsættelsesseminarium for hele Landet, hvor Elever med rigelige Stipendier kunde faa en saadan udvidet Uddannelse i et eller to Fag, saa at de kunde være faguddannede Lærere. Imidlertid er dette naturligvis ogsaa Fremtidsmusik. Sagen kommer først til at ligge for, naar vi en Gang kommer til en endelig Ordning af disse saa meget betydende Forhold.

Dernæst er der flere Medlemmer, der har omtalt Spørgsmaalet om Kvinder paa Statsseminarierne. Det ærede Medlem fra Kolding (Laurson) og vistnok ogsaa det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) — jeg husker ikke, om der var flere — mente ikke, at det var rigtigt af Ministeriet at gaa med til, at der skal kunne optages Kvinder paa Statsseminarierne. Jeg havde Fornemmelsen af, at de ærede Medlemmer mente, at det var saadan en ny Foranstaltning, som Ministeriet nu var gaaet til. Jeg vil hertil sige, at det er det ingenlunde. Der er kun Tale om to Seminarier, nemlig Skaarup og Ranum. Og naar man er gaaet med til det her, er det, fordi de to Forstandere for disse Seminarier har ønsket at optage Kvinder. Ønsket er kommet frem paa den Maade, at der dels er Lærere, som har Døtre, der gerne vil have Seminarieundervisning, og dels findes der mellem Beboerne tæt omkring Seminarierne, i samme By eller Sogn, Kvinder, som kunde ønske at gaa til Seminarierets Undervisning, medens de boede hjemme. Dette har netop tidligere Tid været Tilfældet baade i Skaarup og i Ranum, men det er senere blevet nægtet, saa vidt jeg husker, siden 1911. Nu er der atter kommet Andragende fra de to Forstandere, og man har da ment atter at maatte gaa til det tidligere Forhold. Jeg tror ikke saaledes som det ærede Medlem